

Úřad práce v Ústí nad Labem

pověřený koordinací státní politiky zaměstnanosti v Ústeckém kraji

Dvořákova ul. č.p. 18, 400 21 Ústí nad Labem

e-mail: ustinlabem@ul.mpsv.cz

http://portal.mpsv.cz/sz/local/ul_info

**ANALÝZA STAVU A VÝVOJE
TRHU PRÁCE
V
ÚSTECKÉM KRAJI
za rok 2008**

Předkládá: **Ing. Jan Bóhm**, ředitel Úřadu práce v Ústí nad Labem

Ústí nad Labem, březen 2009

Osnova:

I.	CELKOVÁ CHARAKTERISTIKA KRAJE	<i>str. 2</i>
I.1	Úvod - specifikace kraje, základní informace + mapka	<i>str. 2</i>
I.2	Ekonomická, sociální a demografická situace	<i>str. 4</i>
I.3	Silné stránky kraje	<i>str. 5</i>
I.4	Slabé stránky kraje	<i>str. 6</i>
II.	ZAMĚSTNANOST	<i>str. 7</i>
II.1	Celková zaměstnanost	<i>str. 7</i>
II.2	Volná pracovní místa	<i>str. 8</i>
II.3	EURES – Evropské služby zaměstnanosti	<i>str. 9</i>
III.	NEZAMĚSTNANOST	<i>str. 13</i>
III.1	Základní charakteristika vývoje nezaměstnanosti	<i>str. 13</i>
III.2	Tok nezaměstnanosti	<i>str. 13</i>
III.3	Struktura uchazečů o zaměstnání (vzdělání, věk, délka evidence, KZAM)	<i>str. 14</i>
III.4	Vybrané skupiny uchazečů o zaměstnání	<i>str. 19</i>
	III.4.1 Absolventi škol a mladiství	<i>str. 19</i>
	III.4.2 Osoby se ZP	<i>str. 20</i>
III.5	Ohrožené mikroregiony v jednotlivých okresech	<i>str. 20</i>
IV.	CIZINCI NA TRHU PRÁCE	<i>str. 22</i>
V.	AKTIVNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	<i>str. 24</i>
V.1	Vynaložené finanční prostředky na APZ	<i>str. 24</i>
V.2	Nově vytvořená pracovní místa v rámci jednotlivých nástrojů APZ	<i>str. 26</i>
V.3	Rekvalifikace	<i>str. 27</i>
V.4	Evropský sociální fond a rozvoj lidských zdrojů	<i>str. 28</i>
VI.	PROGNÓZA VÝVOJE TRHU PRÁCE V DALŠÍM OBDOBÍ	<i>str. 30</i>
VI.1	Předpokládaný vývoj v kraji - očekávané ovlivňující celorepublikové a místní faktory	<i>str. 30</i>
VI.2	Nejvíce ohrožené skupiny uchazečů o zaměstnání a situace v nejohroženějších mikroregionech	<i>str. 30</i>
VI.3	Dvě varianty možného vývoje nezaměstnanosti	<i>str. 30</i>
VII.	DOPORUČENÍ	<i>str. 32</i>

I. Celková charakteristika kraje

I.1 Úvod - specifikace kraje, základní informace + mapa

Rozloha kraje je 5 335 km², což představuje 6,8 % rozlohy České republiky. Zemědělská půda zaujímá více než 50 % území kraje, lesy se rozkládají na 30 % a vodní plochy na 2 % území. Kraj se nachází při severozápadní hranici ČR, kde hraničí se SRN - Spolkovým státem Sasko. Na severovýchodě sousedí Ústecký kraj s Libereckým, na západě s Karlovarským a z malé části i Plzeňským a na jihovýchodě se Středočeským krajem. Poloha kraje je z dlouhodobého hlediska příznivá, nadále zůstává však tento fakt oslabován skutečností, že sousedícími oblastmi jsou bývalá NDR, kde je vysoká nezaměstnanost a ekonomicky nejslabší region Česka, kterým je Karlovarský kraj. Je zde spousta nových investorů, ale Ústecký kraj se také potýká s některými negativními trendy. Kromě vysoké nezaměstnanosti jsou to například zdevastované prostředí, nízká atraktivita regionu pro vzdělané lidi, velký počet dlouhodobě nezaměstnaných nebo pokles přímých zahraničních investic, které jsou jedním z růstových faktorů regionálních ekonomik v Česku.

Povrch kraje je z geografického hlediska velmi rozdílný, příroda je rozmanitá a pestrá. Podél hranic s Německem je oblast uzavřena pásmem Krušných hor (nejvyšší hora Klínovec, 1244 m se nachází v kraji Karlovarském), CHKO Labské pískovce (od 1.1.2001 vytvořen Národní park České Švýcarsko navazující na Národní park Saské Švýcarsko v SRN) a CHKO Lužické hory. Na jihovýchodě kraje se rozprostírají roviny, tzv. Česká křídlová tabule, ze kterých vystupuje historicky nejznámější hora Čech, Říp a CHKO České středohoří se svým nejvyšším vrcholem Milešovkou. Největším vodním tokem na území kraje je řeka Labe, zleva se vlévá druhý největší levostranný labský přítok Ohře a řeka Bílina. Z pravé strany se do Labe vlévá na území kraje Ploučnice, posledním pravostranným přítokem na našem území je řeka Kamenice. V kraji jsou rovněž prameny minerálních a termálních vod. Největší vodní plochou je Nechranická nádrž, vybudovaná na řece Ohři v západní části kraje.

Ústecký kraj tvoří 7 okresů¹, se kterými jsou shodné správní obvody úřadů práce. Dále 354 obcí (57 se statutem města), které jsou administrativně rozděleny do 16 obcí s rozšířenou působností - Chomutov, Louny, Most, Teplice, Ústí nad Labem, Děčín, Litoměřice, Kadaň, Podbořany, Žatec, Roudnice nad Labem, Lovosice, Bílina, Litvínov, Varnsdorf a Rumburk a 30 obcí s pověřeným obecním úřadem.

Kraj má důležitou dopravní polohu danou vazbou na Evropskou Unii. Nachází se na evropské dopravní ose z Berlína přes Prahu na Vídeň (silniční i železniční koridor) je podporována 14 silničními, 3 železničními a 1 říčním přechodem. Za zmínku stojí nadprůměrně hustá silniční a železniční síť (2.místo v ČR). Společně s Labskou vodní cestou představují do budoucnosti významné faktory pro hospodářský rozvoj Ústeckého kraje (alokace kapitálu, průmyslové i obchodní aktivity). Silniční síť se v roce 2006 zlepšila zprovozněním dálnice D8 (otevření 21.12.2006) v úseku Ústí nad Labem - Drážďany. Dálnice D8, byla dosud postavena z Prahy do Lovosic. Bohužel provoz dálnice jako celku je zkomplikován dostavbou chybějícího úseku „přes Středohoří“ a tím je zpožděno propojení severu a jihu Evropy (Berlín – Vídeň)². Dopravní kapacita řeky Labe je využita na 30 % a vážně se uvažuje o splavnění pro velké lodní náklady až ke zdymadlům v Ústí nad Labem, vypracovávají se posudky o vlivu stavby na přírodní krajinu.

Vzhledem ke koncentraci průmyslu i obyvatelstva představuje Ústecký kraj z hlediska ČR poměrně významný trh, dobře dostupný z Prahy i ze sousedního Saska. Pro podporu rozvoje a spolupráce, přesahující státní hranice, a to v oblasti územního a regionálního plánování, životního prostředí, hospodářství, infrastruktury, prevence před živelnými pohromami, haváriemi, požáry apod., vznikl 24.6.1992 Euroregion ELBE/LABE se sídlem v Ústí nad Labem. Do projektu je zapojeno 214 severočeských a 63 jihosaských obcí, má rozlohu 5 547 km² a na jeho území žije

¹ Dle klasifikace NUTS4 je na přechodnou dobu ponecháno členění dle dosavadní struktury okresního území (NUTS je klasifikace struktury územních jednotek, zavedená Statistickým úřadem Evropských společenství EUROSTATEM)

² 6.11.2007 byla zahájena stavba posledního úseku dálnice D8 mezi Lovosicemi a Řehlovcemi, který definitivně uzavře spojnici mezi Prahou a saskou metropolí.

kolem 1 400 tis. obyvatel. Významnými městy na tomto území jsou Ústí nad Labem, Děčín, Teplice, Litoměřice a Drážďany, Pirna, Freital, Míšeň.

Podstatnou charakteristikou kraje je jeho vnitřní členitost a různorodost. Ta je primárně dána přírodními podmínkami, koncentrací obyvatelstva v pánevní oblasti a podél říčních toků a historickým vývojem.

Hustota zalidnění

	Rozloha (km ²)	Počet obyvatel ¹ (31.12.2007)	Hustota zalidnění (obyvatel/km ²)
Kraj celkem	5 335	831 180	156
Děčín	909	135 441	149
Chomutov	935	125 743	134
Litoměřice	1 032	117 159	114
Louny	1 118	86 710	78
Most	467	116 728	250
Teplice	469	129 202	275
Ústí nad Labem	404	120 197	298

¹⁾Data poskytuje Český statistický úřad – údaje z demografické statistiky jsou za uplynulý rok k dispozici vždy v květnu následujícího roku. Skutečnost z konce předchozího roku je platná po celých následujících 12 měsících.

V kraji lze vymezit čtyři oblasti, které se dosti významně od sebe liší svojí hospodářskou specializací, sídelní a sociální strukturou a mírou poškození životního prostředí:

- **Pánevní oblast** - typická koncentrací průmyslu s vysokou hustotou osídlení a většími městy, se specializací hospodářství na dobývání nerostů, zejména hnědého uhlí, energetiku a chemickou výrobu. Patří sem okresy Chomutov, Most a Teplice.
- **Průmyslově-zemědělská oblast** - zejména okresy Litoměřice, se zemědělskou specializací na ovocnářství, zelenářství, vinařství, chmelařství (nejvyšší podíl soukromě hospodařících rolníků v kraji) a Louny, se zaměřením na pěstování obilovin, olejnin, na produkci masa a vajec, chmelařství. V obou okresech došlo v posledních 15 letech výraznému poklesu zaměstnanosti v zemědělství (tradiční odvětví) a pracovní příležitosti poskytuje průmysl. V okrese Litoměřice je průmysl zastoupen chemickou, papírenskou, potravinářskou a automobilovou výrobou a v okrese Louny to jsou energetický, strojírenský, stavební hmoty a automobilový průmysl. V této oblasti je velký počet relativně malých obcí, s možností využití ekoturistiky.
- **Krušné hory** – převážná část česko-saského pohraničí, dnes velmi řídko osídlený horský pás, hustota osídlení činí v horách 20-50 obyvatel/km², tvoří významnou bariéru jak přírodní, tak sociální a kulturní, kde nejsou lokalizovány téměř žádné hospodářské aktivity. To je ještě posilováno nedostatkem turistické infrastruktury a občanské vybavenosti. Území je z velké části závislé na extenzivním zemědělství a na omezeném cestovním ruchu, ale je zde velký prostor pro jeho rozvoj. Na odstranění hranic jako překážek společného rozvoje bylo založeno od r. 1992 sdružení Euroregion Krušnohoří se sídlem v Mostě, které tvoří na české straně některé obce okresů Chomutov, Louny, Most, Teplice, Litoměřice a na německé straně okresy Annaberg, Freiberg, Střední Krušnohoří a Stollberg.
- **Průmyslová oblast** – jedná se o okresy Ústí nad Labem a Děčín, kde se částečně vyskytuje oblast s vysokou hustotou osídlení a kde převažuje rozmanitá průmyslová výroba (chemický, strojírenský, automobilový, textilní a potravinářský průmysl), a jiná část území, s poměrně kvalitním životním prostředím, je využívána k rekreačním účelům.

Ústecký kraj

I.2 Ekonomická, sociální a demografická situace

Tabulka 1 - Vývoj počtu trvale bydlících obyvatel*

	31.12.2006	31.12.2007
počet obyvatel celkem	823 265	831 180
z toho ženy	419 095	422 058
z toho věková kategorie: 0 - 14 let	127 404	127 148
15 – 64 let	590 169	595 938

* Data poskytuje Český statistický úřad – údaje z demografické statistiky jsou za uplynulý rok k dispozici vždy v květnu následujícího roku. Skutečnost z konce předchozího roku je platná po celých následujících 12 měsících.

Struktura ekonomiky kraje má hluboké historické kořeny. Je dána zdejšími nerostnými bohatstvím. Z ložisek ve svazích Krušných hor se nejprve rýžovaly, později dobývaly hlubinnou těžbou, barevné kovy, především cín, ale i měď. Od 19. století se do popředí dostala rozsáhlá ložiska hnědého uhlí, uložená nízko pod povrchem. Hnědouhelná pánev zasahuje od Ústí nad Labem až po Kadaň. Dále mezi důležité suroviny našeho kraje patří sklářské a slévárenské písky a stavební kámen. Obyvatelstvo Ústeckého kraje je významně koncentrováno do pánevní a části průmyslové oblasti, kde je průměrná hustota přes 200 obyvatel na km² a soustřeďuje se z více než

80 % do městských sídel. Naproti tomu v průmyslově-zemědělské oblasti s vyšším podílem menších sídel je průměrná hustota 94 obyvatel na km². V kraji žije přes 831 tisíc obyvatel, což představuje mírný nárůst oproti konci roku 2006. Z celkového počtu obyvatel celé ČR je to asi 8 % a řadí nás na páté místo v ČR.

Do kraje se přistěhovalo celkem 16 443 obyvatel (r. 2007) a vystěhovalo se 9 502 obyvatel. Celkem byl tedy nárůst stěhováním o 6 941 obyvatel. V roce 2007 se v kraji narodilo 9 715 obyvatel a 8 741 obyvatel zemřelo, tzn. přirozený přírůstek 974 obyvatel.

Věková struktura se významně neliší od struktury ČR.

poloha a obyvatelstvo		
ukazatel	měrná jednotka	údaj*
rozloha kraje	km ²	5 335
délka státní hranice se SRN	km	250
počet obcí	počet	354
počet obyvatel	tisíc obyvatel	831
hustota obyvatel	obyv./km ²	156

*)Údaje z roku 2007

1.3 Silné stránky kraje

- výhodná geografická poloha mezi Prahou a Saskem,
- převážně průmyslová aglomerace s vybudovanou energetickou a vodohospodářskou infrastrukturou,
- pozice na hlavní středoevropské dopravní ose z Berlína přes Prahu na Vídeň (silniční i železniční koridor, Labská vodní cesta) - nadprůměrně hustá silniční (od roku 12/2006 zprovoznění dálnice D8 v úseku Ústí nad Labem – Drážďany – dosud byla postavena z Prahy do Lovosic) a železniční síť (2.místo v ČR),
- rozsáhlá nabídka volných výrobních budov a ploch,
- možnosti zahraničních investic v regionu s prokázaným zvýšením produktivity,
- tradice průmyslové výroby,
- zásoby nerostných surovin,
- jsou zde určité územní rezervy umožňující rozsáhlou výstavbu bez nároků na zábor krajiny a určité množství nevyužitých objektů (na krajské úrovni byl zpracován projekt, financovaný Evropskou unií, který se týká regenerace nevyužitých území, tzv. Brownfields – snahou Krajského úřadu je orientovat na ně zájem přicházejících investorů, před často unáhlenými investicemi do výstavby tzv. „na zelené louce“),
- propojení center uvnitř regionu,
- zavedený těžební, energetický a chemický průmysl (firmy celorepublikového významu),
- relativně nízké náklady na pracovní sílu,
- levné bydlení,
- průchod tranzitního plynovodu a dostatečná kapacita u vysokotlakých plynovodů pro rozvoj,
- dostatečná kapacita elektrické energie v rozvodných sítích pro investiční rozvoj kraje,
- vysoký počet disponibilní pracovní síly,
- příznivá věková struktura obyvatelstva v porovnání s ostatními kraji,
- kvalitní síť středních odborných škol,
- solidní kulturní (např. divadla v Ústí n/L a Mostě) a sportovní zázemí (např. fotbal, hokej, basketbal).

1.4 Slabé stránky kraje

- vysoká míra nezaměstnanosti v okresech Most, Teplice, Ústí n. L., Děčín, Chomutov a Louny, v důsledku hospodářské restrukturalizace po roce 1990
- nedostatečná integrace minoritních skupin obyvatelstva,
- vysoký podíl obyvatel se základním vzděláním a bez vzdělání,
- nízký podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel kraje,
- nárůst sociálně-patologických jevů,
- nepříznivá image kraje z hlediska životního prostředí,
- přerušené tradice života historického obyvatelstva kraje a malá přitažlivost života v tomto kraji pro stávající obyvatele, hlavně pro vysokoškolsky vzdělané,
- kromě UJEP není v kraji žádná škola univerzitního typu,
- ani UJEP nezajišťuje v mnoha oborech magisterské studium, a tak absolventi UJEP odchází „dostudovat“ do jiných měst, kde nezřídka zůstávají,
- silné zaměření ekonomiky na průmyslová odvětví s velkou materiálovou náročností,
- velká koncentrace ekonomických subjektů v centrech kraje, malý počet dlouhodobě prosperujících středních a malých podniků,
- špatný technický stav komunikací,
- nedostatečně rozvinutá informační a komunikační infrastruktura,
- chybějící dostavba úseku dálnice D8 „přes Středohoří“ a tím je zpožděno propojení severu a jihu Evropy (Berlín – Vídeň)

II. ZAMĚSTNANOST

II.1 Celková zaměstnanost

Tabulka 2 - Vývoj počtu zaměstnavatelů*

Zaměstnavatelé	stav k	
	31.12.2007	31.12.2008
zaměstnavatelé se stavem nad 25 zaměstnanců	1 880	1 884
zaměstnavatelé v drobném a středním podnikání (se stavem do 25 zaměstnanců)	15 262	15 318
celkový počet zaměstnavatelů	17 142	17 202

*) Údaje z OSSZ

Počet zaměstnavatelů v Ústeckém kraji lze považovat za stabilizovaný. Celkově došlo k mírnému navýšení (+60) a nadále početně převažují zaměstnavatelé v kategorii se stavem do 25 zaměstnanců (nárůst o 56). Počet zaměstnavatelů se stavem nad 25 zaměstnanců se zvýšil o 4. Pořadí okresů s největším počtem zaměstnavatelů v kraji zůstalo nezměněno, jsou to okresy Teplice (2 886), Ústí nad Labem (2 853) a Děčín (2 632). Nejméně zaměstnavatelů působí v okrese Louny (1 726). Na počtu zaměstnavatelských subjektů se stále významnou měrou podílejí rozvojové a průmyslové zóny v kraji a jejich postupné využívání.

Tabulka 3 - Vývoj počtu zaměstnanců a OSVČ*

Zaměstnanci a OSVČ	stav k	
	31.12.2007	31.12.2008
zaměstnanci u firem se stavem nad 25 zaměstnanců	213 391	210 325
zaměstnanci u drobných a středních firem (se stavem do 25 zaměstnanců)	70 836	69 757
osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ)	50 755	52 047
celková zaměstnanost (zaměstnanost u firem všech velikostních kategorií + OSVČ)	334 982	332 129

*) Údaje z OSSZ

Z tabulky je zřejmá dominantní role naopak velkých podniků se stavem zaměstnanců nad 25. Nejvíce pracovníků má uplatnění v soukromé sféře sekundárního sektoru v různých odvětvích zpracovatelského průmyslu, stavebnictví a v okresech Most, Teplice a Chomutov při dobývání nerostných surovin. Většina okresů v Ústeckého kraje (mimo okresů Chomutov a Litoměřice) zaznamenala malý pokles zaměstnanosti. V porovnání se stavem k 31.12.2007 největší pokles zaměstnanců měly okresy Ústí nad Labem (-1 777) a Louny (-873). V okrese Ústí nad Labem byl vykázán meziroční pokles pracovníků u kategorie zaměstnanců firem se stavem nad 25 o 1 896, z pohledu OSSZ způsoben přesuny zaměstnanců v rámci ČD a.s., které měly za následek změny účtáren a tím došlo i k odvodu pojistného v jiných okresech a zároveň k celkovému poklesu zaměstnanosti.

Přes vykázaný mírný pokles zaměstnanosti v Ústeckém kraji v roce 2008 (-2 853), lze tento rok považovat za úspěšný. Míra nezaměstnanosti zaznamenala meziroční pokles o 0,7 % k poslednímu dni v roce a dokonce v měsících duben až listopad byla pod hranicí 10 %. Na vznik pracovních míst, v souladu s trendem v celé ČR, měl vliv efekt vstupu do EU, kdy po dobu delší 4 let docházelo k oživení a růstu výroby. Nová pracovní místa vznikala především u investorů, kteří zahájili nebo rozšířili svou činnost především v rozvojových a průmyslových zónách. Dále u zaměstnavatelů, kteří plní závazek za pomoci realizovaných investičních pobídek na základě dohod mezi MPSV, dle § 111 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti a v souladu s rozhodnutími ministra průmyslu a obchodu o příslibu investičních pobídek a to, slevy na dani z příjmu, hmotné podpory vytváření nových pracovních míst a hmotné podpory rekvalifikace zaměstnanců a z

Programu na podporu tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností. V roce 2008 bylo v kraji zaznamenáno vytvoření tisíce pracovních příležitostí také využitím klasických i nových nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti. (viz. část. V. Aktivní politika zaměstnanosti).

Tento pozitivní vývoj se koncem roku, kdy došly první zprávy o ekonomických problémech v USA, zastavil. V prosinci zaměstnavatelé ve 14 případech nahlásili hromadné propouštění, které zahrnovalo 897 propouštěných. Současně přešli na úsporný režim, omezili přijímání nových zaměstnanců a signalizovali snížení odbytu jejich výrobků nebo omezení poptávky po jimi poskytovaných službách, které řeší tak, že nepřidělují svým zaměstnancům po určité dny v týdnu práci s náhradou mzdy (částečná nezaměstnanost). V případě, že ve firmě nepůsobí odborová organizace, žádá zaměstnavatel úřad práce o vydání rozhodnutí dle § 209 ZP, že zaměstnancům přísluší náhrada mzdy ve výši 60 %. V prosinci úřady práce v kraji takto rozhodovali a kladně vyřídily 22 návrhů, které se týkaly 2 403 zaměstnanců.

Je omezena poptávka pro pracovních i v průmyslových zónách – viz. tabulka Průmyslové zóny v Ústeckém kraji na str. 36.

II.2 Volná pracovní místa

Tabulka 4 - Počet hlášených volných míst podle požadavků na vzdělání

ISCED97	31.12.2007			31.12.2008		
	uchazeči	volná místa	uchaz./ 1 místo	uchazeči	volná místa	uchaz./ 1 místo
bez vzdělání a neúplné základní	320	201	1,6	256	46	5,6
základní vzdělání	22 658	1 287	17,6	20 138	853	23,6
nižší střední vzdělání	40	75	0,5	31	18	1,7
nižší střední odborné	1 297	16	81,1	1 341	10	134,1
střední odborné s výuč.listem	16 883	3 604	4,7	15 390	2 624	5,9
stř. nebo stř.odb. bez mat.	353	34	10,4	290	21	13,8
ÚSV	950	36	26,4	895	36	24,9
ÚSO s vyučením i maturitou	1 371	109	12,6	1 406	62	22,7
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	5 105	789	6,5	4 943	524	9,4
vyšší odborné vzdělání	130	32	4,1	142	20	7,1
bakalářské vzdělání	162	16	10,1	193	7	27,6
vysokoškolské	608	259	2,3	611	251	2,4
doktorské	17	4	4,3	21	13	1,6
celkem	49 894	6 462	7,7	45 657	4 485	10,2

Průměrný měsíční počet hlášených volných pracovních míst (VPM) činil v roce 2008 v Ústeckém kraji 6 094, což je pokles oproti roku 2007 o 243. K postupnému výraznějšímu snižování počtu hlášených volných míst došlo od měsíce září a výsledkem byl pokles až na 4 485 VPM k 31.12.2008. Tento stav je v meziročním srovnání nižší dokonce o 1 977. Koncem roku obvykle dochází k nárůstu počtu uchazečů a úbytku volných pracovních míst v důsledku poklesu sezónních prací např. ve stavebnictví. Ve sledovaném roce však nelze vyloučit, že se začal projevovat dopad světové ekonomické krize na naši republiku. Průměrný počet uchazečů o zaměstnání činil 44 347 a ve srovnání s loňským rokem je to o 11 213 méně (rok 2007 – 55 560). Vývoj jejich počtu je však obdobný jako u volných pracovních míst, koncem roku dochází k v jejich výraznějšímu nárůstu (o 3 147 v prosinci) na 45 657 k 31.12.2008. V důsledku tohoto trendu vývoje došlo také ke zvýšení počtu uchazečů na jedno volné místo z 7,7 (ke konci roku 2007) na 10,2.

Poptávka po pracovní síle ze strany zaměstnavatelů všech okresů je nadále především o vyučené uchazeče, zejména v profesích jako např.: zedník, zámečnick, obráběč kovů, svářeč, soustružník, stavební tesař, truhlář, kuchař-číšník-barman, prodavačka a řidič nákladních vozů i

autobusů. Od roku 2005 nadále přibývá zaměstnavatelů, kteří si, po zaregistrování na portále MPSV a získání práv od ÚP, volná místa sami zadávají a udržují. Při této činnosti přetrvává problém v zadávání profese podle KZAM, kdy zaměstnavatelům nevyhovuje text, který musí být často upřesněn v tzv. doplňujícím textu, a přesto není zaměstnavatel zcela spokojen.

Profese, o které je ze strany zaměstnavatelů největší zájem uvádíme dle jednotlivých okresů:

Děčín - zaměstnanec ve výrobě, zámečnický, svářeč, soustružník, obsluha strojů, šička, řidič nákladních vozů, strojů a zařízení, stagňuje zájem o lidi bez kvalifikace.

Chomutov - projektant, ekonom, personalista, inženýr technického směru, lékař, učitel, účetní, mistr, obchodní zástupce a referent, elektrotechnik, stavební a strojírenský technik, vychovatel, učitel mateřské školy, rehabilitační pracovník, farmaceutický laborant, fyzioterapeut, technik výpočetní techniky, rozpočtář, zdravotní sestra, administrativní pracovník, recepční, skladník, pokladník, dispečer, prodavač, servírka, číšník, kuchař, bezpečnostní pracovník, barman, kadeřník, pedikér, masér, kosmetička, pečovatel-ošetřovatel, dělník pro pěstění lesa, zahradník, ošetřovatel hospodářských zvířat, zámečnický, zednický, svářeč, truhlář, soustružník, stavební a provozní elektrikář, frézař, dělník v elektronice, tesař, klempíř, lakýrník, malíř, střihač, instalatér, lešenář, elektromechanik, obráběč, stavební dělník, cukrář, pokrývač, seřizovač, automechanik, keramik, brusič, topenář, kovodělník, mechanik opravář, obkladač, montér sádkartonových desek, řidič, šička, montážní dělník, obsluha průmyslových strojů a zařízení, pomocná síla do kuchyně, uklízeč, pomocný dělník, pomocný skladník, vrátný, balič, manipulační dělník v průmyslu

Litoměřice - šička/operátor šicích strojů, zedník, lékař, číšník/kuchař, černá řemesla nejlépe se svářečským průkazem

Louny - diplomovaný fyzioterapeut, lékař, sociální pracovník, psycholog, učitel a vedoucí pracovník v průmyslu, administrativní pracovník, kontrolor, mistři, zdravotní sestra a švadlena, automechanik, číšník, servírka, kuchař, detektiv v obchodě, elektromontér, frézař, klempíř, zámečnický, soustružnický, svářeč kovů a obsluha průmyslových zařízení a obráběcích strojů

Most - zedník, zámečnický, obráběč kovů, svářeč, tesař, truhlář, kuchař, prodavačka, šička, švadlena

Teplíce - automechanik, elektrikář, kuchař, číšník-servírka, prodavač, klempíř, obráběč kovů, řidič (většinou nákladního automobilu, kamionu), sklář-dělník sklářské výroby, tesař-truhlář, zámečnický, svářeč, zedník-stavební dělník, lékař, obchodník-obchodní zástupce, projektant-konstruktor, stavební technik, účetní, učitel, pracovníci v oblasti výpočetní techniky

Ústí nad Labem - svářeč, formíř, výrobci a opraváři výrobků z plechů, nástrojář a zámečnický, zedník, stavební dělník, technický pracovník stavební, strojní i elektro, střední zdravotnický pracovník a lékař, odborný administrativní pracovník, obchodní zástupce vč. referenta v obchodě, řidič motorových vozidel, montážní dělník

II.5 EURES – Evropské služby zaměstnanosti

EURES v Ústeckém kraji

Do listopadu 2008 působilo na území Ústeckého kraje 8 pracovníků EURES. Konkrétně se jednalo o EURES poradce na Úřadu práce pověřeném koordinací státní politiky zaměstnanosti v Ústí nad Labem a 7 kontaktních osob EURES na úřadech práce v bývalých okresních městech. V prosinci roku 2008 došlo k navýšení počtu kontaktních osob EURES o jednoho pracovníka. Konkrétně se jednalo o Úřad práce v Mostě, dislokované pracoviště Litvínov.

EURES poradce se věnuje specializovanému poradenství a poskytování informací z oblasti práce v zemích Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru a Švýcarsku. V České republice působí od 1.5.2004 15 EURES poradců, kteří poskytují klientům informace související s prací v zahraničí a zároveň se podílí na aktivitách směřujících k podpoře mobility na trhu práce.

Úlohou kontaktních osob je zajistit klientům poskytnutí základních informací týkajících se jak volných pracovních míst, tak životních a pracovních podmínek v Evropské unii, tak možnosti spolupráce se zaměstnavateli.

V průběhu roku 2008 se uskutečnila 3 setkání EURES poradce s kontaktními osobami EURES. V rámci těchto setkání předával EURES poradce kontaktním osobám informace o novém vývoji na

trhu práce v regionu a příhraničí s ohledem na zahraniční zaměstnanost (např. EURES-TriRegio), resp. informoval KO o novinkách na Evropském portálu pracovní mobility a portálu MPSV/EURES a dalších aktivitách EURES poradců v ČR.

PORADENSTVÍ, ČINNOST EURES PORADCE

Za období od 1.1. do 31.12.2008 EURES poradce poskytl poradenství a informace celkem 620 klientům (viz tabulka níže). Tento vysoký počet kontaktů s klienty lze přičíst přednáškové činnosti EURES poradce v Ústeckém kraji (včetně poskytnutých rozhovorů pro média), dále pak komunikační a marketingové strategii, která je aplikována na celém území České republiky systémem EURES a taktéž fundovanému poradenství kontaktních osob EURES. Úspěšně se tak daří zvyšovat povědomí o systému EURES u široké veřejnosti. O tom svědčí taktéž zvýšený zájem zaměstnavatelů z Ústeckého kraje o služby EURES. EURES poradce poskytl odborné poradenství celkem 118 zaměstnavatelům z České republiky a jiných států EU. EURES poradce také nabídl zástupcům zaměstnavatelů z Ústeckého kraje přednášku na téma Služby EURES pro zaměstnavatele.

typ poskytované služby	počet klientů v roce 2008
obecné informace	65
vyhledávání práce	278
výběry/nábory	91
sociální zabezpečení a daně	49
vzdělávání	27
životní a pracovní podmínky	110
Celkem	620

Nejčastější dotazy uchazečů o zaměstnání směřují i nadále k možnostem práce v zahraničí, k nabídce volných pracovních míst, k jazykovým požadavkům zaměstnavatelů. Na adresu EURES poradce dále přicházejí specifické dotazy týkající se jednotlivých zemí Evropské unie a jejich systému sociálního zabezpečení, zdravotního pojištění či daňového systému.

V listopadu a prosinci 2008 se na EURES poradce začali ve zvýšené míře obracet čeští klienti, kteří se v důsledku zhoršující se hospodářské situace v EU vracejí do České republiky. Dotazy těchto klientů směřují nejčastěji do oblasti podpory v nezaměstnanosti, jako např. nárok a čerpání podpory v nezaměstnanosti v zemích EU, transfer podpory v nezaměstnanosti do ČR, formuláře E 301, E 303 atd.

V průběhu roku 2008 vycestovalo za prací do zemí EU/EHP a Švýcarska cca 95 uchazečů o zaměstnání. To je pouze část ze skutečného počtu osob, které ve sledovaném období odjeli za prací do EU/EHP. Klientelu EURES tvoří mimo uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadech práce i další osoby, zejména studenti, pracující, osoby ze zemí EU/EHP atd., jejichž úspěšnost při nalezení práce nejsme schopni posoudit.

Stále více klientů využívá portály EURES, kde je možné najít všechny základní informace potřebné pro odjezd do kterékoliv ze zemí EU/EHP nebo Švýcarska. Přesto významnou částí poradenství EURES zůstává seznámení klientů s celkovou situací na evropském trhu práce a obecně s možnostmi, jak získat práci v zahraničí. Mezi dotazy kladené přímo EURES poradci patří stále více specifické dotazy vyplývající z konkrétních životních situací spojených s prací a pobytem jak v zahraničí, tak v ČR.

EURES poradce prezentoval v průběhu roku 2008 služby EURES, resp. EURES-TriRegio pracovníkům odborů zprostředkování na úřadech práce v Ústeckém kraji (Děčín, Teplice,

Chomutov, Litoměřice, Louny). Cílem přednášek bylo rozšířit povědomí o službách EURES mezi pracovníky úřadů práce, aby tito mohli předávat základní informace svým klientům, resp. předat kontaktní údaje na EURES poradce/kontaktní osoby EURES.

Za sledované období se zvýšil zájem občanů jiných států EU o práci v České republice a tím stoupla poptávka po informacích o životních a pracovních podmínkách v České republice. Jedná se především o občany Spolkové republiky Německo, kterým EURES poradce pravidelně nabízel poradenství na Úřadu práce v Pirně (1x za měsíc) a na Úřadu práce v Annaberg-Buchholz (1x za 2 měsíce). Němečtí občané se nejvíce zajímají o možnost pracovních příležitostí v České republice, poměr výše výdělku a životních nákladů, nutnost znalosti češtiny při výkonu povolání v ČR, sociální a daňový systém atd.

O zájmu německých občanů svědčí např. přednáška na téma Životní a pracovní podmínky v České republice, kterou 30.6.2008 uspořádala v Drážďanech organizace Europe Direct Dresden a jejíž kapacita byla zcela zaplněna.

V roce 2008 nadále přetrvával zájem firem ze Saska o kvalifikovanou pracovní sílu z České republiky. Kvalifikovaní pracovníci z ČR v průběhu roku 2008 ovšem pečlivě zvažovali, zda-li nabídku německé firmy akceptují a sice z důvodu nízké hodnoty EURa vůči CZK, resp. neochoty ke změně prostředí (případně nedostatečné znalosti německého jazyka), resp. neochoty za práci cestovat.

SPOLUPRÁCE ÚŘADŮ PRÁCE ČR S ÚŘADY PRÁCE BRD

V průběhu celého roku 2008 pokračovala spolupráce Úřadů práce v Ústí nad Labem, Děčíně, Mostě, Chomutově a Litoměřicích s příhraničními úřady práce ze Spolkové republiky Německo (Svobodný stát Sasko) a to především za účelem výměny informací a zkušeností z práce s klienty.

Na Úřadu práce v Chomutově se dne 5.5.2008 uskutečnil poradenský den pro české uchazeče o práci v BRD. Poradenského dne se zúčastnil EURES poradce z Úřadu práce v Annaberg-Buchholz, který poskytl individuální poradenství českým zájemcům o práci v BRD.

V průběhu roku 2008 došlo k několika setkáním zástupců úřadů práce Ústeckého kraje se zástupci úřadů práce BRD (Agentur für Arbeit). Na těchto setkáních byl diskutován dosavadní vývoj příhraniční spolupráce, resp. budoucí společné aktivity úřadů práce. Konkrétně se např. jednalo o seminář „Perspektivy spolupráce“, který zorganizovaly Úřady práce v Bautzenu a Pirně. Semináře se zúčastnili zástupci úřadů práce z BRD, Dolního Slezska, Ústeckého a Libereckého kraje.

Dále se např. zástupci Úřadu práce v Ústí nad Labem, Děčíně, Litoměřicích a Lounech se zúčastnili informačního semináře na téma vzdělávání v Sasku, který připravil Úřad práce v Bautzenu, BRD. Cílem tohoto semináře bylo informovat pracovníky úřadů práce o systému výuky na vysokých školách v Sasku, aby tito pracovníci mohli získané informace předávat dále českým žákům, kteří zvažují studium na vysoké škole v Sasku.

EURES-TriRegio

Specifickým úkolem sítě EURES je podpora přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou, Polskem (Dolní Slezsko) a Spolkovou republikou Německo (Svobodný stát Sasko): partnerství EURES-TriRegio. Jedná se o užší spolupráci mezi příhraničními regiony, která je dobrovolná a realizuje se na stejných principech jako EURES, tzn. provádění poradenství a zprostředkování a sice se zvláštním zaměřením na partnerské země a jejich specifika v životních a pracovních podmínkách a možnostech dalšího vzdělávání či rekvalifikace. Dokladem potřebnosti takovéto spolupráce je již zmíněná rostoucí potřeba klientů z příhraničních regionů po informacích týkajících se jak volných pracovních míst, tak životních a pracovních podmínek.

Úřad práce v Ústí nad Labem se v letech 2007 a 2008 aktivně podílel na přípravách vzniku tohoto přeshraničního partnerství, kterého se za českou stranu zúčastní Liberecký, Ústecký a Karlovarský kraj.

Dne 16.10.2007 si partnerství zvolilo řídicí výbor, který podal na podzim roku 2007 Evropské komisi žádost o oficiální uznání a financování.

V březnu 2008 sdělila Evropská komise řídicímu výboru partnerství EURES-TriRegio, že v současné době partnerství oficiálně neuznává a neposkytne finanční dotace. V zamítacím dopise Evropská komise svůj postoj zdůvodnila a navrhla další postup.

V reakci na zamítnutí žádosti o oficiální uznání se uskutečnilo několik setkání aktérů partnerství, kteří zvažovali další možný postup vývoje partnerství. Se stejným cílem se dne 17.6.2008 sešel v Ústí nad Labem řídicí výbor, který došel k závěru, že podklady pro žádost o oficiální uznání partnerství se doplní o další důležitá fakta a v případě, že podklady budou vyhovující, požádá řídicí výbor o uznání partnerství v nejbližším možném termínu.

V případě uznání partnerství Evropskou komisí by mohlo partnerství začít vykonávat svou funkci, tzn. poradenství EURES zaměřené na česko-německo-polské příhraničí, k 1.4.2009.

III. NEZAMĚŠTNANOST

III.1 Základní charakteristika vývoje nezaměstnanosti

Tabulka 5 – Vývoj nezaměstnanosti

Nezaměstnaní, VPM a MN	stav k			
	celkem		ženy	
	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008
evidovaní uchazeči o zaměstnání celkem	49 894	45 657	26 811	24 113
z toho dosažitelní	46 986	43 801	24 914	23 003
volná pracovní místa	6 462	4 485	-	-
uchazeči připadající na 1 VPM	7,7	10,2	-	-
uchazeči pobírající podporu v nezaměstnanosti	11 255	13 430	5 783	6 674
míra nezaměstnanosti (v %)	11,0	10,3	13,7	12,9

Ze všech sedmi okresů ústeckého kraje je již několik let nejméně postižen nezaměstnaností okres Litoměřice (s mírou nezaměstnanosti 8,3 % k 31.12.2008). Kraj byl z hlediska míry nezaměstnanosti v uplynulém roce, i přes meziroční pokles o 0,7 % k poslednímu dni v roce, stále na prvním místě v rámci ČR. Je to díky zbývajícím okresům kraje, které byly podle průměrné míry nezaměstnanosti platné pro 1. a 2. pololetí roku 2008 součástí Programu pro podporu tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností, neboť jejich míra nezaměstnanosti patřila k nejvyšším v republice. V okrese Most je pak nejvyšší již mnoho let, hlavně v důsledku snížení pracovních míst v těžebním a chemickém průmyslu³. Přes nelichotivé prvenství kraje v republice, byla míra nezaměstnanosti v roce 2008 v kraji od měsíce dubna do měsíce listopadu menší než 10 %. Porovnáváme-li rok 2008/2007 počet evidovaných nezaměstnaných se snížil o 4 237. Existuje však obava z posledních měsíců roku, že se situace bude, zvláště v 1. pololetí roku 2009, zhoršovat. Někteří zaměstnavatelé začali signalizovat dočasné omezení odbytu jejich výrobků nebo omezení poptávky po jimi poskytovaných službách, které řeší tak, že nepřidělují svým zaměstnancům po určité dny v týdnu práci s náhradou mzdy (částečná nezaměstnanost), neboť se jedná o překážku na straně zaměstnavatele. Všichni se začali chovat opatrně a utlumili nábor nových pracovníků. Také u 14 zaměstnavatelů v kraji došlo v prosinci k ukončování pracovních poměrů v režimu hromadného propouštění, které postihlo 897 pracovníků. Lze se domnívat, že se jedná o první dopady světové ekonomické krize.

III.2 Tok nezaměstnanosti

Tabulka 6 – Tok nezaměstnanosti

	celkem			ženy		
	nově evidovaní	vyřazení	umístění	nově evidované	vyřazené	umístěné
za rok 2007	58 696	72 454	46 576	27 379	33 732	22 437
za rok 2008	60 940	65 177	39 161	28 519	31 115	19 314

³ „Jedná se již o věc poměrně známou a mnohokrát zmiňovanou, a tou je monostruktura průmyslu v letech před rokem 1990. Ještě v roce 1991 bylo v hornictví a chemickém průmyslu zaměstnáno v našem okrese cca 30 000 lidí. Na konci roku 2005 to bylo již jen cca 8 000. To znamená, že zde za uplynulých patnáct let zaniklo zhruba 22 000 pracovních míst.“ - ze Zprávy o situaci na trhu práce za rok 2007 – okres Most.

Porovnáme-li rok 2008 s rokem 2007, zjistíme, že do evidence úřadů práce přišlo o 2 244 uchazečů více a vyřazeno z evidence bylo o 7 277 uchazečů méně. Rovněž bylo umístěno méně uchazečů na trhu práce, a to o 7 415. Tok nezaměstnanosti (vývoj počtu nově evidovaných k vyřazeným) je, při porovnání s rokem 2007, poznamenán obdobnými charakteristikami – vysoký počet nově evidovaných uchazečů v září - 6 723 a lednu - 6 647 (září 2007 – 6 096, leden 2007 – 7 730), naopak nejméně nových uchazečů se zaevidovalo z jara v měsíci květnu, a to 3 948 (v roce 2007 v únoru – 4 095). Nejvíce vyřazených uchazečů bylo v dubnu – 7 042 a září – 6 578 (v roce 2007 v říjnu – 7 000, březnu – 6 944, dubnu 6 864) a nejméně vyřazených uchazečů v prosinci 3 260 (prosinec 2007 – 3 696). Nadále je patrný sezónní vliv na nezaměstnanost a dle klimatických podmínek v daném roce dochází pouze k měsíčním posunům. V zimních měsících přichází do evidence uchazečů nejvíce. Toto je způsobeno vlivem ukončováním sezónních prací nejen ve stavebnictví, dále ukončováním dohod aktivní politiky zaměstnanosti o vytvoření dotovaných pracovních míst. Koncem zimy, na jaře a na podzim, kdy se chystají nebo začínají sezónní práce, odchází z úřadů práce nejvíce uchazečů a zároveň jich nejméně do evidence přichází. Také se opakoval obvyklý jev, kdy začátkem roku ve větším počtu přišli do evidence uchazeči, kteří ke konci předchozího roku ukončili samostatnou výdělečnou činnost. Koncem roku 2008 byl nárůst uchazečů do značné míry ovlivněn i celkovou ekonomickou situací.

Zdrojem nezaměstnanosti v kraji bylo ve sledovaném období snížení počtu zaměstnanců drobných a středních firem, vč. velkých firem, neboť vlivem konkurenčního prostředí některé firmy ještě stále procházejí restrukturalizací a s ní spojeným snižováním počtu pracovníků. V některých případech došlo i k jejich zániku.

Ve srovnání s minulostí zánik pracovních míst byl koncem roku ovlivněn i zmíněnou celkovou ekonomickou situací, která nastartovala zvýšený příliv do nezaměstnanosti. Nadále je dalším podstatným zdrojem nezaměstnanosti i nepříznivá kvalifikační struktura obyvatelstva v kraji. Občané nekvalifikovaní, popř. s neúplnou kvalifikací, jsou v mnoha případech z trhu práce vytěšňováni občany kvalifikovanými, kteří z nějakého důvodu (zejména z důvodu snižování počtu pracovníků) přišli o zaměstnání.

Zdroj zaměstnanosti – viz. *II.1 Celková zaměstnanost*

III.3 Struktura uchazečů o zaměstnání (vzdělání, věk, délka evidence, KZAM)

Tabulka 7 - Vzdělanostní struktura uchazečů o zaměstnání (ISCED 97)

stupeň vzdělání	stav k							
	celkem				ženy			
	31.12.2007		31.12.2008		31.12.2007		31.12.2008	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
bez vzdělání a neúplné základní	320	0,6	256	0,6	159	0,6	125	0,5
základní vzdělání	22 658	45,4	20 138	44,1	12 176	45,4	10 802	44,8
nižší střední vzdělání	40	0,1	31	0,1	18	0,1	14	0,1
nižší střední odborné	1 297	2,6	1 341	2,9	598	2,2	598	2,5
střední odborné s výuč.listem	16 883	33,8	15 390	33,7	8 490	31,7	7 550	31,3
stř. nebo stř.odb. bez mat. i výuč. listu	353	0,7	290	0,6	301	1,1	248	1,0
ÚSV	950	1,9	895	2,0	637	2,4	582	2,4
ÚSO s vyučením i maturitou	1 371	2,7	1 406	3,1	757	2,8	746	3,1
ÚSO s maturitou (bez vyuč.)	5 105	10,2	4 943	10,8	3 259	12,2	2 991	12,4
vyšší odborné vzdělání	130	0,3	142	0,3	84	0,3	89	0,4
bakalářské vzdělání	162	0,3	193	0,4	87	0,3	109	0,5
vysokoškolské	608	1,2	611	1,3	238	0,9	253	1,0
doktorské	17	0,0	21	0,0	7	0,0	6	0,0
celkem	49 894	100,0	45 657	100,0	26 811	100,0	24 113	100,0

Z procentního vyjádření sice vyplývá, že podíl kvalifikovaných k celkovému počtu uchazečů je vysoký (55,3 %), ve skutečnosti se pohyb pracovní síly převážně týká právě kvalifikovaných občanů. Lze předpokládat, že tento trend se nebude měnit ani v dalším období, poptávka po pracovní síle ze strany zaměstnavatelů všech okresů je nadále především o vyučené uchazeče. Zkušenosti také ukazují, že případné odchylky mezi kvalifikačními požadavky a kvalifikační pracovní síly lze operativně řešit v rámci rekvalifikací.

Problematickou zůstává skupina občanů se základním a "nižším" vzděláním, která má stále největší podíl na celkovém počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání, pracovní místa se pro ni tvoří sporadicky, zvyšování předpokladů této skupiny pro umístění na trhu práce je obtížné. Dosud pro ni byly považovány jako optimální nástroj VPP, do budoucna se počítá že budou jen jedním z nástrojů a vláda hledá nové cesty k řešení a i v tomto případě bude kladen důraz na možnosti v rekvalifikacích.

Tabulka 8 - Věková struktura uchazečů o zaměstnání

věk	stav k							
	celkem				ženy			
	31.12.2007		31.12.2008		31.12.2007		31.12.2008	
	abs.	abs.	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 19 let	2 989	6,0	2 922	6,4	1 489	5,6	1 419	5,9
20-24 let	5 491	11,0	5 325	11,7	2 461	9,2	2 322	9,6
25-29 let	5 432	10,9	4 884	10,7	2 810	10,5	2 363	9,8
30-34 let	6 435	12,9	5 506	12,1	3 830	14,3	3 211	13,3
35-39 let	5 459	10,9	5 095	11,2	3 354	12,5	3 053	12,7
40-44 let	5 390	10,8	4 832	10,6	3 246	12,1	2 914	12,1
45-49 let	5 076	10,2	4 566	10,0	2 937	11,0	2 623	10,9
50-54 let	7 013	14,1	6 257	13,7	4 132	15,4	3 721	15,4
55-59 let	5 613	11,2	5 229	11,5	2 413	9,0	2 337	9,7
nad 60 let	996	2,0	1 041	2,3	139	0,5	150	0,6
celkem	49 894	100,0	45 657	100,0	26 811	100,0	24 113	100,0

Zastoupení uchazečů **nad 50**, tj. v předdůchodovém věku je nejpočetnější věkovou skupinou i k 31.12.2008 Bylo již mnohokrát konstatováno, že přestávají být, i přes své bohaté profesní zkušenosti, v některých oborech pro zaměstnavatele atraktivní a pravděpodobně se částečně projevuje vliv zvýšené věkové hranice pro odchod do starobního důchodu (viz. rostoucí podskupina nad 60 let). Počet uchazečů v této skupině se při poklesu celkového počtu uchazečů také snížil, avšak její podíl na celkové nezaměstnanosti, ve srovnání s koncem roku 2007, mírně stoupl (0,2). Předpokládá se, že k pozitivní změně by mohla napomoci realizace projektů spolufinancovaných z ESF, především charakteru RIP.

U uchazečů **do 25 let**, kde byl v posledních čtyřech letech zaznamenáván klesající trend jejich počtu, došlo koncem roku k nárůstu jejich podílu o 1,1 % na celkovém počtu uchazečů. Oproti starším uchazečům mají častěji středoškolské nebo vysokoškolské vzdělání. Skutečnost ovlivnily i lepší podmínky pro uplatnění mladých lidí bez nebo s malou praxí, avšak lepší adaptabilitou na měnící se podmínky na trhu práce v důsledku dobré ekonomické situace do 3. čtvrtletí roku (ochota se vzdělávat, jazykové znalosti apod.). V minulosti se také zaměstnavatelé často obávali, že absolventky odejdou na mateřskou dovolenou a absolventi na základní vojenskou službu, která však byla v roce 2004 zrušena a ženy zakládají rodinu ve vyšším věku než-li tomu bylo dříve.

Na zaměstnávání obou skupin měla dále nemalý vliv realizace projektů spolufinancovaných z ESF na rekvalifikace a realizace cílených programů, které jsou součástí systému podpor aktivní

politiky zaměstnanosti. Podíl věkové skupiny nad 50, ale i do 25⁴ let, kdy část uchazečů tvoří absolventi a mladiství, by bez zvýšené pozornosti při využívání uvedených nástrojů narůstal.

Tabulka 9- Délka evidence

Délka evidence	stav k							
	celkem				ženy			
	31.12.2007		31.12.2008		31.12.2007		31.12.2008	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 3 měsíců	11 613	23,3	14 210	31,1	5 213	19,4	6 350	26,3
3 – 6 měsíců	6 597	13,2	7 613	16,7	3 500	13,1	3 926	16,3
6 – 9 měsíců	3 851	7,7	3 744	8,2	2 095	7,8	2 068	8,6
9 – 12 měsíců	3 214	6,4	2 758	6,0	1 812	6,8	1 520	6,3
12 – 24 měsíců	7 299	14,6	4 859	10,6	4 266	15,9	2 892	12,0
nad 24 měsíců	17 320	34,7	12 473	27,3	9 925	37,0	7 357	30,5
celkem	49 894	100,0	45 657	100,0	26 811	100,0	24 113	100,0

K 31.12.2008 se počty uchazečů kategorií dle délky evidence snížily od kategorie evidence delší než 6 měsíců v závislosti na snižování uchazečů o zaměstnání. Zvýšený je však počet uchazečů v evidenci do 3 a do 6 měsíců a jejich podíl na celkové nezaměstnanosti. U této kategorie dochází nejvíce po řadu let k pohybu pracovní síly. Koncem roku 2008 v období, kdy obvykle dochází ke zvýšení nezaměstnanosti v důsledku poklesu sezónních prací např. ve stavebnictví, přišel však do evidence větší počet uchazečů o zaměstnání, než-li tomu bylo v předchozích dvou letech. Nelze tak vyloučit, že se zde projevil dopad zhoršené světové ekonomické situace na naši republiku. Vysoký procentní podíl přetrvává také u nezaměstnaných po dobu delší než 24 měsíců i přes pokles jejich počtu. Pro úplnost je třeba na tomto místě uvést, že nelze skupinu dlouhodobě nezaměstnaných hodnotit samu o sobě, neboť je „konglomerátem“ uchazečů z ostatních skupin (občané s nižší kvalifikací, zejména se základním vzděláním a občané se ZP).

Tabulka 10 – Průměrná délka evidence (ve dnech)

Délka evidence	stav k			
	celkem		ženy	
	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008
průměrná délka evidence evidovaných uchazečů	869	737	914	803
průměrná délka evidence vyřazených uchazečů	431	346	473	397

Snížení průměrné délky evidence je v důsledku pozitivního vývoje nezaměstnanosti do října 2008. Nejdéle v evidenci byli uchazeči v okresech Most (průměrně 965 dnů), nejkratší průměrnou délku evidence zaznamenal okres Litoměřice (586).

⁴ Od 1.1.2009 v důsledku novely § 33 ZOZ bude nově věnována zvýšená péče při zprostředkování fyzickým osobám do 20 let věku

Tabulka 11 – Struktura uchazečů o zaměstnání podle Klasifikace zaměstnání (KZAM)

KZAM	stav k			
	31.12.2007		31.12.2008	
	abs.	v %	abs.	v %
tř. 1 – Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	339	0,7	342	0,7
tř. 2 – Vědeckí a odborní duševní pracovníci	1 475	3,0	1 519	3,3
tř. 3 – Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech	3 117	6,2	3 008	6,6
tř. 4 – Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	3 116	6,2	3 073	6,7
tř. 5 – Provozní pracovníci ve službách a obchodě	7 536	15,1	6 303	13,8
tř. 6 – Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a v příbuzných oborech	812	1,6	697	1,5
tř. 7 – Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	6 809	13,6	5 765	12,6
tř. 8 – Obsluha strojů a zařízení	3 763	7,5	3 627	7,9
tř. 9 – Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	20 229	40,5	18 373	40,2
tř. 0 – Příslušníci armády	31	0,1	26	0,1
nezadáno	2 667	5,3	2 924	6,4
celkem	49 894	100,0	45 657	100,0

Tabulka ukazuje, že nejčastější zastoupení v kraji mají dlouhodobě uchazeči tř. 9 (40,2 %) a tř. 5 (13,8 %). U obou těchto tříd se však jedná o pokles podílu na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání. Mírný nárůst podílu byl zaznamenán u tříd - 2.,3.,4. a 8.

Tabulka 12 – Struktura uchazečů o zaměstnání podle Klasifikace zaměstnání (KZAM) - ŽENY

KZAM	stav k			
	31.12.2007		31.12.2008	
	abs.	v %	abs.	v %
tř. 1 – Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	155	0,6	121	0,5
tř. 2 – Vědeckí a odborní duševní pracovníci	936	3,5	947	3,9
tř. 3 – Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech	1 733	6,5	1 616	6,7
tř. 4 – Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	2 507	9,4	2 319	9,6
tř. 5 – Provozní pracovníci ve službách a obchodě	6 011	22,4	4 932	20,5
tř. 6 – Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a v příbuzných oborech	467	1,7	384	1,6
tř. 7 – Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	1 378	5,1	1 047	4,3
tř. 8 – Obsluha strojů a zařízení	999	3,7	978	4,1
tř. 9 – Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	11 236	41,9	10 342	42,9
tř. 0 – Příslušníci armády	11	0,0	7	0,0
nezadáno	1 378	5,1	1 420	5,9
celkem	26 811	100,0	24 113	100,0

Výčet profesí s nejvyššími počty evidovaných uchazečů dle jednotlivých okresů k 31.12.2008:

Děčín

pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (850), pomocní a nekvalifikovaní montážní a manipulační dělníci /jednoduché ruční úkony/ (608), prodavači v obchodech (603), KZAM neuveden (597), dělníci nádvorní skupiny (533), kuchaři (345), pomocníci a uklízeči v kancelářích, hotelích, nemocnicích a jiných zařízeních (vč. úklidu letadel, autobusů, vlaků apod.) (336), řidiči osobních a malých dodávkových automobilů, taxikáři (252), zedníci, kameníci, omítkáři (237), sekretářky, sekretáři (202)

Chomutov

pomocní a nekvalifikovaní montážní a manipulační dělníci /jednoduché ruční úkony/ (1 206), pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (488), pomocníci a uklízeči v kancelářích, hotelích, nemocnicích a jiných zařízeních (vč. úklidu letadel, autobusů, vlaků apod.) (405), prodavači v obchodech (398), montážní dělníci montující mechanická zařízení /stroje, vozidla apod./ (306), zedníci, kameníci, omítkáři (206), sekretářky, sekretáři (205)

Litoměřice

dělníci nádvorní skupiny (745), pomocní a nekvalifikovaní montážní a manipulační dělníci /jednoduché ruční úkony/ (428), prodavači v obchodech (358), neuveden (314), pomocníci a uklízeči v kancelářích, hotelích, nemocnicích a jiných zařízeních (vč. úklidu letadel, autobusů, vlaků apod.) (257), kancelářští a manipulační pracovníci a obsluha zařízení na zpracování textu (telex, telefax, dálnopis) (239)

Louny

pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (1 100), KZAM neuveden (481), pomocní a nekvalifikovaní montážní a manipulační dělníci /jednoduché ruční úkony/ (264), prodavači v obchodech (213)

Most

pomocní a nekvalifikovaní montážní a manipulační dělníci /jednoduché ruční úkony/ (1 351), KZAM neuveden (1 157), pomocníci a uklízeči v kancelářích, hotelích, nemocnicích a jiných zařízeních (vč. úklidu letadel, autobusů, vlaků apod.) (608), prodavači v obchodech (586), sekretářky, sekretáři (384), vrátní, hlídači, uvaděči a šatnářky (255), pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (247), zedníci, kameníci, omítkáři (232)

Teplice

pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (4 122)

Ústí nad Labem

pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (746), prodavači v obchodech (532), pomocníci a uklízeči v kancelářích, hotelích, nemocnicích a jiných zařízeních (vč. úklidu letadel, autobusů, vlaků apod.) (522), pomocní a nekvalifikovaní montážní a manipulační dělníci /jednoduché ruční úkony/ (429)

III.4 Vybrané skupiny uchazečů o zaměstnání

III.4.1 Absolventi škol a mladiství

Tabulka 13 - Vývoj počtu evidovaných absolventů škol a mladistvých podle stupně vzdělání

ISCED97	stav k			
	celkem		ženy	
	30.9.2007	30.9.2008	30.9.2007	30.9.2008
bez vzdělání a neúplné základní	56	59	25	27
základní vzdělání	905	849	458	463
nižší střední vzdělání	5	3	1	0
nižší střední odborné	282	258	124	117
střední odborné s výuč.listem	757	640	339	300
stř. nebo stř.odb. bez mat.i výuč. listu	0	1	0	1
ÚSV	106	75	64	43
ÚSO s vyučením i maturitou	403	367	228	205
ÚSO s maturitou (bez vyučení)	879	777	539	350
vyšší odborné vzdělání	75	66	53	44
bakalářské vzdělání	91	102	52	68
vysokoškolské	85	111	42	70
doktorské	4	2	3	1
celkem	3 648	3 310	1 928	1 689

Pokles počtu evidovaných absolventů škol a mladistvých je nejvýraznější je u absolventů s úplným středoškolským vzděláním a středním odborným s výučním listem. V minulosti se absolventi po ukončení vzdělávacího procesu, až příliš často, místo plynulého přechodu do praxe, stávali registrovanými uchazeči o zaměstnání. Postupně tak ztráceli teoretické a odborné znalosti, aniž by získali jakékoliv pracovní návyky a dovednosti. Situace v zaměstnávání absolventů se zlepšila po zrušení základní vojenské služby, která byla jednou z překážek při získávání pracovního uplatnění. U absolventek je to trend stále pozdějšího odchodu na mateřskou dovolenou. Dále se, v důsledku postupného zlepšování ekonomické situace v ČR, mění podmínky na trhu práce a k nalezení pracovního uplatnění přispívá vyšší adaptabilita, flexibilita a aktivita absolventů. Úřady práce také využívají, při umísťování absolventů škol a mladistvých uchazečů do zaměstnání, všech dostupných nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti spolu s intenzivní poradenskou činností. K mírnému nárůstu došlo u absolventů s vysokoškolským vzděláním.

V meziročním porovnání máme o 338 absolventů a mladistvých méně. Dále trvá problém pracovního uplatnění mladistvých uchazečů, kteří po ukončení ZŠ nebo ZvŠ dále nepokračovali v přípravě na povolání. Tito uchazeči mají na trhu práce prakticky nulovou šanci na uplatnění, ale i na této skupině uchazečů se projevila dobrá situace v nezaměstnanosti v uplynulém období a jejich počet se meziročně snížil o 30. Míra uplatnění roste s růstem stupně dosaženého vzdělání. Nejrizikovější je jejich kombinace se základním vzděláním.

Nadále se přikláníme k názoru, že ke zlepšení zaměstnávání absolventů by také mohlo přispět obnovení učňovského školství, kdy by se každý učeň učil pro konkrétního zaměstnavatele. Zaměstnavatelé by si mohli takto vychovávat a připravovat kvalifikovanou pracovní sílu. Zároveň by se eliminovaly případy příprav absolventů v profesích, které vlastně nikdo nepotřebuje a došlo by k většímu zapojení zaměstnavatelů do přípravy a vzdělávání mladých lidí.

K vyšší angažovanosti zaměstnavatelů na profesní přípravě mladých lidí se využívá i **veletrhů vzdělávání** pořádaných v rámci „Volby povolání“, které mohou zaměstnavatelé svou přítomností výrazně ovlivnit.

III.4.2 Osoby se ZP

Tabulka 14 – Vývoj počtu uchazečů osob se zdravotním postižením

Osoby se ZP	stav k			
	celkem		ženy	
	31.12.2007	31.12.2008	31.12.2007	31.12.2008
osoby se ZP	8 091	7 671	4 107	3 931
podíl na celkovém počtu uchazečů	16,2	16,8	15,3	16,3
z toho: plně invalidní	37	38	14	15
částečně invalidní	6 808	6 427	3 451	3 276
os. zdravotně znevýhodněné	1 246	1 206	642	640

Osoby se ZP mají pro nedostatek VPM omezenou možnost pracovního uplatnění a jsou ze všech sledovaných skupin nejvíce zasaženi dlouhodobou nezaměstnaností. Hlavním problémem uplatnění osob se ZP je jejich nižší produktivita práce a častější nemocnost. U většiny uchazečů se ZP dochází ke kumulaci více zdravotních handicapů, což ještě více zhoršuje možnost začlenění uchazeče do pracovního procesu. Přesto i tato kategorie uchazečů o zaměstnání od března 2006 do října 2008 klesala, jako důsledek trendu snižování počtu celkově nezaměstnaných v kraji a vlivu uplatňování nástrojů APZ. V listopadu a prosinci došlo k jejich mírnému nárůstu. Meziroční pokles činí 46 občanů se ZP a jejich podíl na celkovém počtu uchazečů meziročně vzrostl o 0,6 %.

III.5 Ohrožené mikroregiony v jednotlivých okresech

Tabulka 15 – Charakteristika mikroregionů k 31.12.2008 (nezaměstnanost s více než 15 %)

Název mikroregionu	EAO	počet uchazečů		MN v %	
		celkem	dosažitelní	z celk. počtu uch.	z dosaž. uchazečů
Mikroregion Most - venkov	2 609	458	447	17,55	17,13
Braňany	574	81	78	14,11	13,59
Korozluky	58	11	11	18,97	18,97
Lužice	228	30	30	13,16	13,16
Obrnice	1 218	267	263	21,92	21,59
Patokryje	211	28	25	13,27	11,85
Skršín	110	6	6	5,45	5,45
Želenice	210	35	34	16,67	16,19
Mikroregion Jih	1 679	308	304	18,34	18,11
Bečov u Mostu	1 013	218	216	21,52	21,32
Bělušice	99	20	19	20,20	19,19
Havraň	238	34	33	14,29	13,87
Lišnice	89	13	13	14,61	14,61
Malé Březno	88	11	11	12,50	12,50
Polerady	110	9	9	8,18	8,18
Volevčice	42	3	3	7,14	7,14

Charakteristika vybraných mikroregionů:

Mikroregion Most - venkov

V tomto mikroregionu jsou obce, které tvoří „jakési“ předměstí města Mostu a jsou s ním velice úzce provázány. Charakteristický je menší počet ekonomicky aktivních obyvatel a méně pracovních příležitostí. Přímo v mikroregionu patří mezi větší zaměstnavatele Keramost, a.s. – Most, Eduard Model Accessories, s.r.o. – Obrnice, a Maurice Ward & Co s.r.o. – Korozluky a SIAD Czech, s.r.o. Lidé v tomto regionu ztratili v minulosti své pracovní uplatnění v souvislosti s restrukturalizací dolů a dramatickým snížením počtu pracovníků v zemědělství. Situace se v uplynulých letech postupně zlepšovala a lidé snáze nacházeli pracovní uplatnění. Výjimkou tak zůstává obec Obrnice, kde je problém zejména v poměrně vysoké koncentraci sociálně nepříznivého obyvatelstva.

Charakteristiku mikroregionu lze shrnout takto: malý počet ekonomicky aktivních obyvatel, horší dopravní obslužnost, neodpovídající skladba ekonomicky aktivního obyvatelstva.

Mikroregion Jih

Charakteristická pro tento mikroregion zůstává převaha zemědělské výroby před zaměstnaností v průmyslu. Tento trend by se měl změnit postupným naplňováním rozvojové zóny JOSEPH, kde v roce 2003 začal fungovat první významný průmyslový podnik, a to firma Nematik Czech Republic, s.r.o., dále patří k významným zaměstnavatelům firma Best, a.s. závod Polerady, Věžnice Bělušice a zemědělské podniky Fyton s.r.o., STARCAM, s.r.o., DOMES Bylany, s.r.o., Zeva spol s r.o. Bečov. Většina obyvatelstva je však stále nucena za prací dojíždět. Zemědělství není již totiž schopno tyto občany zaměstnávat a jejich uplatnění na trhu práce je vzhledem k jejich profesní struktuře velmi obtížné. Nově vzniklá pracovní místa v zóně JOSEPH se zatím počítají pouze na desítky, do budoucna by se však mohla významně podílet na snížení nezaměstnanosti v tomto mikroregionu. I zde se projevuje problém dopravní obslužnosti a tím i menší možnost dojíždění za prací.

Charakteristiku mikroregionu lze shrnout takto: malý počet ekonomicky aktivního obyvatelstva, nevhodná skladba obyvatelstva, špatná dopravní obslužnost, neexistence významnějších zaměstnavatelů v mikroregionu, velká problémová skupina rómského obyvatelstva v obci Bečov.

IV. CIZINCI NA TRHU PRÁCE

Tabulka 16 - Zaměstnávání cizinců

Zaměstnaní cizinci	stav k	
	31.12.2007	31.12.2008
zaměstnaní s pracovním povolením	3 135	4 064
informace o zaměstnání podle § 98 písm. a) až e), j) až n)	585	737
občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska	2 861	2 835
Celkem	6 581	7 636

K 31.12.2008 pracovalo v Ústeckém kraji celkem 7 636 občanů EU/EHP+Švýcarska a cizinců, což je meziroční nárůst o 1 055. Jedná se o reakci na neodpovídající kvalifikační strukturu uchazečů o zaměstnání, kdy je obtížné získat na určitá pracovní místa zaměstnance s potřebnou kvalifikací. Srovnáme-li situaci v rámci ČR dle krajů, Ústecký kraj zůstává na 11. místě. Největší zaměstnanost cizinců v Ústeckém kraji je v okrese Litoměřice (2 399), dále Ústí nad Labem (1 097), Louny (995), Chomutov (943), Teplice (849), Most (797) a nejmenší v okrese Děčín (556).

Z celkového počtu 4 064 povolení k zaměstnání (meziroční nárůst o 929 cizinců) je 1/3 povolení (1 392) vydána pro společníky, statutární orgány či členy statutárních orgánů obchodních společností nebo družstev dle § 89 zákona o zaměstnanosti, neboť pro účely povolení k zaměstnání se za zaměstnání považuje i plnění úkolů vyplývajících z předmětu činnosti právnické osoby zajišťovaných zahraničním společníkem, statutárním orgánem nebo členem statutárního nebo jiného orgánu obchodní společnosti pro obchodní společnost nebo členem statutárního orgánu družstva pro družstvo. Při vyřizování žádostí o jejich prodloužení je zvažována možnost integrace a opět se přihlíží k situaci na trhu práce. Nutno ještě podotknout, že těmto cizincům však není poskytována pracovní právní ochrana.

Dále bylo zaevidováno 2 835 (pokles o 26) informačních karet občanů EU/EHP + Švýcarska. Nejpočetnější skupinu nadále tvoří Slováci. Počet informací cizinců, kteří nepotřebují povolení k zaměstnání je 737 (nárůst o 152). Jedna z příčin tohoto nárůstu je získání trvalého pobytu u cizinců třetích zemí a nasvědčuje o jejich integraci na našem území.

Cizinci zde vykonávají práce, o které není ze strany občanů ČR zájem, pracují v profesích svářeč-zámečnick, obsluha strojů a zařízení, montážní dělník, stavební dělník, zpracovatel – výrobce potravin a šička, kde přetrvává převis poptávky nad nabídkou (zejména ve stavebnictví, výrobě kovových konstrukcí, v lodním průmyslu, v potravinářském a textilním průmyslu). Dále se jedná o vysoce kvalifikované specialisty zahraničních firem, kteří zde vykonávají manažerské funkce. Nadále ze strany zaměstnavatelů platí argumenty pracovitosti, lepší morálky, ochota práce přesčas, malá absence a neposlední řadě výše mzdy, kdy se manuální zahraniční pracovníci uplatňují v profesích s nízkou mzdovou hladinou, které nejsou pro tuzemské pracovníky vzhledem k úrovni sociálních dávek „ekonomické“.

Nejčastěji obsazované profese dle okresů:

Děčín

zaměstnaní s pracovním povolením: stavební dělníci, dělníky čalounické výroby a potravinářské

informace o zaměstnání podle § 98 písm. a) až e), j) až n): zdravotnictví

občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska: manažeři, laboranti, programátoři

Chomutov

zaměstnaní s pracovním povolením: svářeč, zedník, zámečnick, dělník recyklace odpadu, vedoucí pracovník, montážní dělník

informace o zaměstnání podle § 98 písm. a) až e), j) až n): montážní dělník, svářeč, stavební profese

občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska: vedoucí pracovníci, lékaři, zemědělský dělník, svářeč

Litoměřice

cizinci s pracovním povolením: šič/ka, obsluha strojů a zařízení, zpracovatel – výrobce potravin, svářeč, stavební dělník

občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska: dělnické profese téměř totožné s profesemi obsazovanými cizinci na základě povolení, zemědělský dělník, lektor cizích jazyků

informace o zaměstnání podle § 98 písm. a) až e), j) až n): šička, montážní dělník, zemědělský pracovník

Louny

cizinci s pracovním povolením: pomocný stavební dělník, šička, manažer japonských firem

informace o zaměstnání podle § 98 písm. a) až e), j) až n): zeměd. dělníci, montážní dělníci, pomocní stavební dělník, šičky

občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska: sezónní zemědělské práce

Most

cizinci s pracovním povolením: zedník, svářeč, obsluha strojů a zařízení, stavební dělník zednických prací, montážní dělník, lékař

informace o zaměstnání podle § 98 písm. a) až e), j) až n): zedník, stavební dělník

občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska: zámečnický, montér potrubář, lešenář, svářeč, zedník, montážní a manipulační dělník, montér kovových konstrukcí a také lékař

Teplice

cizinci s pracovním povolením: zedník, stavební dělník, zámečnický, svářeč, kuchař (čínská, vietnamská, indická, arabská, ruská, turecká kuchyně)

informace o zaměstnání podle § 98 písm. a) až e), j) až n): operátor, dělník ve výrobě, obsluha strojů (ve zpracovatelském průmyslu), dělník ve výrobě keramiky a porcelánu

občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska: řidič kamionu, stavební dělník, lékař, prodavač

Ústí nad Labem

cizinci s pracovním povolením: zedník, betonář, masér, stavební dělník, svářeč, lodní montér kovových konstrukcí, tesař

informace o zaměstnání podle § 98 písm. a) až e), j) až n): umělecký pracovník - člen souboru baletního nebo hudebního a orchestru, formíř, svářeč, výrobce a opravář výrobků z plechů, montážní dělník, prodavač v obchodech, pomocník, uklízeč

občané EU, Norska, Islandu, Lichtenštejnska a Švýcarska: stavební dělník, kovodělník, zedník

V. AKTIVNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI

V.1 Vynaložené finanční prostředky na APZ

Tabulka 17 - Výdaje na politiku zaměstnanosti (v tis. Kč)

Výdaje na PZ	2007	2008
výdaje na politiku zaměstnanosti celkem (PZ)	1 743 778	1 462 099
z toho na pasivní politiku (PPZ)	703 076	668 892
podíl PPZ na PZ v %	40,32%	45,75%
na aktivní politiku (APZ) ¹⁾	858 826	614 630
podíl APZ na PZ v %	49,25%	42,04%
Podpora zaměstnávání OZP - příspěvek dle §78 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti	170 443	157 950
podíl podpory zaměstnávání OZP na PZ v %	9,77%	10,80%
Insolvence	11 433	20 630
podíl insolvence na PZ v %	0,66%	1,41%

¹⁾ včetně ESF

V celkových výdajích na politiku zaměstnanosti se v roce 2008 v Ústeckém kraji nejvíce zvýšil podíl podpory zaměstnávání OZP a došlo i ke zvýšení podílu insolvence. Naopak podíl pasivní i aktivní politiky se snížil. U pasivní politiky nezaměstnanosti je pokles vlivem celkového snížení počtu nezaměstnaných uchazečů. Přidělení prostředků úřadům práce ze státního rozpočtu na aktivní politiku zaměstnanosti bylo pro rok 2008 v porovnání s rokem 2007 nižší. Toto snížení bylo částečně kompenzováno realizací Národních individuálních projektů (NIP), spolufinancovaných z ESF. Bylo to především v rámci znovu otevřeného Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ), který prostřednictvím NIPu umožnil až do konce září 2008 podporovat zaměstnávání nekvalifikovaných osob formou veřejně prospěšných prací. Dále v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) prostřednictvím dalších NIPů. Těmito národními projekty byla ve 4. kvartále roku 2008 dofinancována již zřízená místa pro VPP a dále jimi bylo financováno vyhrazování SÚPM.

Přetrvává názor, aby cílem byl stav, kdy by prostředky na aktivní politiku zaměstnanosti měly výrazně převyšovat výdaje na vyplácení podpor v nezaměstnanosti. Z hlediska možnosti příznivého ovlivňování trhu práce je snižování objemu prostředků na aktivní politiku zaměstnanosti chybou. Názor na tento problém v oblastech s nízkou mírou nezaměstnanosti (vč. Prahy) může být diametrálně rozdílný, **ale v Ústeckém kraji je to stále velice potřebný systém s velkou účinností při umisťování uchazečů o zaměstnání z rizikových skupin. APZ sehrála důležitou roli při snížení nezaměstnanosti hlavně u ohrožených skupin uchazečů o zaměstnání (viz. kap. III. NEZAMĚSTNANOST).**

Tabulka 18 – Výdaje APZ dle jednotlivých nástrojů včetně závazků z minulého období (v tis. Kč)

Nástroj APZ	rok 2007	rok 2008
VPP	163 355	97 525
SÚPM zřízené a vyhrazené zaměstnavateli	108 300	70 023
SÚPM zřízené uchazeči o zaměstnání - SVČ	8 922	8 900
CHPD a CHPM vytvořené pro OZP	17 919	8 970
CHPM - SVČ vytvořené pro OZP	581	674
Příspěvek na provozní náklady CHPD, CHPM a CHPM - SVČ vytvořené pro OZP	32 656	32 967
rekvalifikace, poradenské aktivity	51 538	49 052
překlenovací příspěvek	566	394
příspěvek na dopravu zaměstnanců	975	450
příspěvek na zapracování	43	0
příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program	271	0
cílené programy k podpoře zaměstnanosti § 120	32 464	3 037
programy tvorby nových pracovních míst	167 728	94 194
projekty ESF - OPRLZ	209 885	212 683
projekty ESF - OPLZZ - VPP	-	23 897
projekty ESF - OPLZZ - SÚPM	-	6 168
<i>převody do rezervních fondů ÚP</i>	46 203	0
<i>převody do fondů organizačních složek státu (OSS)</i>	14 023	0
<i>ostatní (semináře, expertízy apod.)</i>	3 397	5 696
celkem	858 826	614 630

Na realizaci aktivní politiky zaměstnanosti vynaložily v roce 2008 úřady práce Ústeckého kraje 614 630 milionů korun (vč. prostředků z ESF). NIPy z OP RLZ a z OP LZZ byly obratem, po jejich připravenosti k realizaci, využity pro nástroje VPP (od 4/2008) a SÚPM (od 8/2008). Jak již bylo řečeno, jedná se o velice rozumně investované prostředky státního rozpočtu a rozpočtu ESF a to nejen proto že umožnily vytvoření pracovních příležitostí pro tisíce lidí. Zároveň byly tyto prostředky využívány na další vzdělávání uchazečů o zaměstnání formou rekvalifikačních kurzů, které zvýší jejich uplatnitelnosti na trhu práce. V neposlední řadě byly tyto prostředky využívány k financování kurzů, jejichž cílem je získání nebo zvýšení pracovní motivace uchazeče o zaměstnání.

V rámci APZ, z výjimkou okresu Litoměřice, využívali na zlepšení situace v nezaměstnanosti někteří zaměstnavatelé v Ústeckém kraji podpory z programu „Program podpory tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností“ a dále investiční pobídky realizované z rozpočtu MPSV.

Cílené programy k podpoře nezaměstnanosti § 120 ZOZ v roce 2008:

Program na vytvoření pracovních míst pro praktickou přípravu projektových manažerů na období roku 2006 až 2008 (Ústí nad Labem)

Program je určen na vytvoření pracovních míst pro praktickou přípravu projektových manažerů na uvedené dvouleté období a řeší především společenské a pracovní začlenění vybraných uchazečů

o zaměstnání. Všichni tito uchazeči byli umístěni na vytvořená pracovní místa na obecním úřadu či v občanském veřejně prospěšném sdružení. Absolventi Programu, vzhledem k dostatečně dlouhé a řízené odborné praxi v oblasti projektového manažerství, získají velmi žádanou odbornost, která jim bezpochyby umožní další uplatnění na trhu práce.

V.2 Nově vytvořená pracovní místa a osoby podpořené v rámci jednotlivých nástrojů APZ

Tabulka 19 - Počet vytvořených pracovních míst v rámci jednotlivých nástrojů APZ s finančním příspěvkem úřadu práce

nástroj APZ (celkový počet nových pracovních míst)	2007	2008
VPP	2 334	986
SÚPM zřízené a vyhrazené zaměstnavateli	1 702	1030
SÚPM zřízené uchazeči o zaměstnání - SVČ	160	132
CHPD a CHPM vytvořené pro OZP	384	100
CHPM - SVČ vytvořené pro OZP	27	7
cílené programy I. (počet míst)	84	165
Projekty ESF - OP LZZ - VPP	-	1209
Projekty ESF - OP LZZ - SÚPM	-	467
celkem	4 691	4 096
cílené programy II. (počet dohod)	81	4

Počet vytvořených pracovních míst (4 096) v rámci APZ je v meziročním srovnání zhruba o 500 menší, ale míra nezaměstnanosti tím byla snížena o cca 1 %. Největší podíl na APZ mají stále, vyjma programů tvorby nových pracovních míst a projektů z ESF, veřejně prospěšné práce a to, jak z hlediska vynaložených prostředků, tak i z hlediska počtu vytvořených pracovních míst pro jinak takřka neumístitelné uchazeče o zaměstnání a to přímo v obcích, kde žijí. Města a obce a jejich příspěvkové organizace tvoří největší skupinu zaměstnavatelů v rámci VPP. Současně dochází ke zlepšování kultury prostředí na obcích, a proto mají starostové velký zájem o jejich využití i do budoucna. Na další pozici jsou pak SÚPM, kde mezi zaměstnavateli je zájem jak o vyhrazení, tak o zřízení SÚPM. Dále s příspěvkem úřadů práce zahájilo samostatnou výdělečnou činnost 132 uchazečů o zaměstnání, ovšem v meziročním srovnání tj. o 28 méně. Pro občany zdravotně postižené bylo též vytvořeno významně méně pracovních míst (o 304 pracovních míst méně než v r. 2007). Množství uchazečů o zaměstnání, kteří se účastní nástrojů APZ a je jim pomoheno k zaměstnání je samozřejmě přímo úměrné množství uvolněných prostředků na realizaci nástrojů APZ.

Tabulka 20 – Ostatní příspěvky poskytované v rámci APZ

nástroj APZ (celkový počet podpořených osob)	2007	2008
osoby s příspěvkem		
překlenovací příspěvek	79	52
příspěvek na zapracování	3	0
příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program	92	0
příspěvek na provozní náklady CHPD, CHPM a CHPM - SVČ vytvořené pro OZP	1 325	1 478
projekty ESF	3 616	4 062
příspěvek na dopravu		
počet zaměstnavatelů	2	0
počet zaměstnanců	113	0

Navíc úřady práce přispívají na provoz v již existujících chráněných dílnách (k 31.12.2008 na 1 478 zaměstnanců) a v rámci projektů ESF (na 4 062 uchazečů o zaměstnání). Nadále přetrvává skutečnost, že zbývající nástroje aktivní politiky zaměstnanosti (příspěvky – překlenovací, na zapracování, při přechodu na nový podnikatelský program a příspěvek na dopravu⁵), nebyly příliš v praxi využívány. Důvodem je, že se jedná pouze o doplňující nástroje APZ.

V.3 Rekvalifikace

Tabulka 21 - Rekvalifikace uchazečů a zájemců o zaměstnání, rekvalifikace zaměstnanců

ukazatel	2007	2008
rekvalifikace uchazečů o zaměstnání		
počet uchazečů zařazených do rekvalifikací	7 215	5 900
z toho: ženy	4 446	3 578
absolventi škol a mladiství	442	341
OZP	553	570
rekvalifikaci ukončilo celkem	6 898	5 846
z toho úspěšně	5 905	4 954
počet uchazečů umístěných po rekvalifikaci ¹⁾	4 035	3 652
rekvalifikace zájemců o zaměstnání		
počet zájemců zařazených do rekvalifikací	141	114
rekvalifikaci ukončilo celkem	141	108
z toho úspěšně	135	102
počet zájemců umístěných po rekvalifikaci	18	10
rekvalifikace zaměstnanců		
počet zaměstnavatelů	35	55
počet zaměstnanců zařazených do rekvalifikací	96	294
rekvalifikaci ukončilo celkem	71	290
z toho úspěšně	69	289

¹⁾ Do 12 měsíců po ukončení rekvalifikace

Počet rekvalifikovaných uchazečů se proti loňskému roku snížil. Jde o důsledek nerovnoměrného uvolňování finančních zdrojů jak prostředků státního rozpočtu, tak prostředků fondů EU. Pořádané rekvalifikační kurzy byly nejčastěji zaměřeny na dělnická povolání např. (řidič, svářeč, obráběč kovů, zámečník, zedník, pedikúra, manikúra, šička) Podle možností jednotlivých úřadů práce byla zabezpečována poptávka po kurzech na zvýšení počítačové gramotnosti. Důležitou, bohužel ne tak četnou, skupinou byly rekvalifikační kurzy zaměřené na základy podnikání.

Nadále byl kladen stále větší důraz na další vzdělávání uchazečů o zaměstnání. Protože rekvalifikace jsou pouze jednou z jeho částí, je nutno tuto oblast aktivní politiky zaměstnanosti chápat v širších souvislostech. Filozofie úřadů práce spočívá v tom, že kvalifikovaný a odborně připravený uchazeč, který se umí orientovat na trhu práce, má mnohonásobně vyšší šanci najít pracovní uplatnění. Význam rekvalifikací musí být v souladu s potřebami trhu práce. V rámci rekvalifikace zaměstnanců se meziročně výrazně zvýšil počet zařazených zaměstnanců do rekval. kurzů. Proběhly např. tyto kurzy: strážník obecní a městské policie, obsluha stavebních a zemních strojů, pracovník v sociálních službách, kosmetické práce, mechanik elektronických zařízení, kurzy svařování, pracovní činnost řidič trolejbusu.

⁵ Od 1.1.2009 je novelou ZOZ č. 382/2008 Sb. § 115 (Příspěvek na dopravu zaměstnanců) zrušen

Úřad práce pověřený koordinací státní politiky zaměstnanosti v Ústeckém kraji je administrátorem a realizátorem projektů spolufinancovaných z Evropského sociálního fondu (ESF).

Prostředky z ESF jsou alokovány na programové období Evropské unie, které pro Českou republiku začalo okamžikem vstupu do EU a skončilo rokem 2006. Na toto zkrácené období dostal Ústecký kraj prostřednictvím úřadu práce k dispozici 526 mil. Kč. Více jak polovina z těchto prostředků je přitom věnována na projekty navázané na grantová schémata, tzv. grantové projekty s rozpočtem max.do 6,2 mil. Kč.

Úřad práce v Ústí nad Labem zabezpečoval dvě **grantová schémata**:

„Podpora aktivní politiky zaměstnanosti“ v rámci Opatření 1.1 Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ).

V rámci tohoto grantového schématu bylo v kraji realizováno 63 projektů zaměřených na pomoc lidem nezaměstnaným či nezaměstnaností ohroženým. Uchazeči a zájemci o zaměstnání evidovaní na úřadech práce, popř. zaměstnanci ohrožení nezaměstnaností, se díky těmto projektům zúčastňovali poradenských aktivit, rekvalifikací či jiných forem vzdělávání nebo jsou zaměstnáni na dotovaných pracovních místech. V rámci dosavadních tří vyhlášených výzev k předkládání projektů byly na takto zaměřené projekty určeny prostředky ve výši 235 mil. Kč, které byly postupně čerpány až dokonce roku 2008. K 31.12.2008 bylo z těchto alokovaných prostředků vyčerpáno 208.687.047,35 Kč. Celkem je ukončeno 63 projektů.

„Adaptabilita a podpora konkurenceschopnosti podniků a organizací“ v rámci Opatření 4.1 OP RLZ

Cílem tohoto grantového schématu byla podpora adaptability a konkurenceschopnosti podniků a firem. Projekty zde jsou zacíleny na zaměstnavatele, zaměstnance či zájemce o podnikání. Záměrem grantového schématu bylo umožnit podnikům rozvíjet tvůrčí potenciál svých zaměstnanců formou specializačních školení, aby byli flexibilnější ve svém využití a připraveni pro měnící se podmínky uvnitř firmy i pro trh práce obecně. Podniky mohou prostředky ESF využít i na vytváření pracovních míst či zavádění nových prvků do řízení lidských zdrojů, včetně flexibilních forem zaměstnávání. Podpora byla určena jak velkým, tak také malým a středním podnikům. V současné době se v Ústeckém kraji realizuje 37 projektů a částka na ně alokovaná dosahovala výše 86,3 mil Kč. K 31.12.2008 bylo vyčerpáno 71,654,411,47,- Kč, ukončeno 37 projektů a 2 projekty byly předčasně ukončeny.

Kromě grantových schémat realizovali Úřady práce v Ústeckém kraji s podporou ESF tři společně vlastní projekty. Jde o **národní projekty** přizpůsobené krajským specifickým. V opatření 1.1 OP RLZ projekty „Návrat do práce „Ústecký kraj“ a „Najdi si práci v Ústeckém kraji“ a v rámci Opatření 2.1 OP RLZ se jednalo o projekt „Příprava na práci v Ústeckém kraji“.

Vzhledem k limitovaným personálním kapacitám úřadů práce bylo u národních projektů přistoupeno k vyhlášení veřejné zakázky na dodavatele služeb. To znamená, že úřady práce z prostředků ESF platí jiným subjektům (dodavatelům) za služby určené vybraným cílovým skupinám. Úřady práce rozhodli, jaké služby mají být za prostředky ESF provedeny, pro kolik osob a v jakém rozsahu. Vítězní uchazeči poté zakázku plní a tím je realizován i celý „velký“ národní projekt. Vzhledem k vysokému počtu osob a částkám byla realizace zakázek v rámci národních projektů rozdělena na dílčí části, které místně odpovídají okresům Ústeckého kraje.

Projekty „**Příprava na práci v Ústeckém kraji**“ a „**Návrat do práce – Ústecký kraj**“ byly zaměřené na dlouhodobě nezaměstnané uchazeče o zaměstnání s nízkou úrovní kvalifikace, popř. s kvalifikací málo žádanou na trhu práce. Projekt „**Příprava na práci v Ústeckém kraji**“ byl určen pro uchazeče, kteří mají navíc ještě další znevýhodnění, např. pečují o nezaopatřené rodinné příslušníky, nebo mají zdravotní potíže. Jednalo se o komplex krátkodobých poradensko-motivačních aktivit, které pomáhaly znevýhodněným osobám získat přístup k dalšímu vzdělávání nebo přímo na trh práce. Projekt se snažil odbourat případné bariéry i pomocí doprovodných opatření, mezi něž patřilo zajištění hlídání nezaopatřených osob, úhrada nákladů za dopravu, stravné, apod. Projekt vyčerpal celkem 27.980.834,91 Kč. Alokace nebyla zcela vyčerpána díky úsporám ve výběrových řízeních a neochotou zaměstnavatelů vázat zaměstnávání účastníků projektu na udržitelnost, která byla méně nevýhodná než získávali v APZ.

Projekt „**Návrat do práce – Ústecký kraj**“ obsahoval kromě diagnostických a poradenských aktivit navíc vzdělávání formou rekvalifikací po dobu 3 – 5 měsíců a také možnost dotovaného zaměstnání v délce trvání 8 – 10 měsíců. Také tento projekt počítal se zapojením laických poradců. O kontakt a informovanost se zaměstnavateli se v každém okrese starali akvizitoři trhu práce, jejichž úkolem je zprostředkovávat odbornou praxi a dotovaná či nedotovaná pracovní místa pro účastníky projektu. Po celou dobu realizace jsou účastníkům k dispozici servisní centra vybavena počítači s připojením na internet, tiskárnou, kopírkou, telefonem a dalším vybavením – to vše pro účely hledání zaměstnání a s cílem osvojení si práce s moderními technologiemi. Projekt byl realizován pouze ve 3 dílčích částech, a to Teplice, Most a Louny. Alokovaná částka byla 78.4 mil. Kč, plánovaný počet zařazených účastníků 1 007 a plánovaný počet dotovaných pracovních míst 117. K 31.12.2008 bylo celkem čerpáno 77.178.489,35 Kč, zařazeno bylo celkem 1554 uchazečů o zaměstnání, na dotovaná místa bylo umístěno 189 účastníků a do nedotovaného zaměstnání bylo zařazeno celkem 463 osob.

Třetím národním projektem, který je realizován s pomocí dodavatelů služeb vybraných formou veřejné zakázky, je projekt „**Najdi si práci v Ústeckém kraji**“ určený pro krátkodobě nezaměstnané, pro zájemce o zaměstnání a pro zaměstnance ohrožené nezaměstnaností. Samotné aktivity projektu se začaly realizovat v září 2006. Projektem mělo projít více než 2 000 účastníků a podpořeno má být na 300 pracovních míst. Rozpočet projektu je 89 mil. Kč. K 31.12.2008 bylo čerpáno 63 644 447,- Kč, zařazeno celkem 2640 osob, na dotovaná pracovní místa bylo umístěno 47 účastníků a bez dotace bylo zaměstnáno 1173 osob.

Na projekty ESF bylo třeba nahlížet nejen jako na finanční prostředky, které jsou k dispozici, ale také jako na příležitost, pro úřady práce jako na příležitost odzkoušet nové přístupy při práci s nezaměstnanými lidmi a také možnost více propojit svou činnost se zaměstnavatelským sektorem, pro zaměstnavatele šance získat prostředky z veřejných zdrojů na zavádění takových opatření, která sníží riziko propouštění a zvýší uplatnitelnost zaměstnanců. Pro nezaměstnané nebo osoby, které jsou nezaměstnaností ohroženy, byly projekty ESF příležitostí rozšířit si kvalifikaci o nové dovednosti, seznámit se s nejnovějšími trendy na trhu práce, nebo dokonce získat nové zaměstnání. Investice do lidských zdrojů mají smysl a mohou přispět k řešení situace v našem kraji.

V souvislosti se zahájením nového programovacího období 2007 - 2013 a přípravou realizace Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost byla určena i nová role úřadů práce. Úřady práce se staly oprávněnými příjemci a je plně v jejich kompetenci, zda tuto roli využijí. ÚP v Ústí nad Labem ve spolupráci s ostatními ÚP zpracoval a předložil pět projektů do OP LZZ s působností na celý kraj. Projekty jsou zaměřeny na cílové skupiny uchazečů o zaměstnání, které jsou bezprostředně ohrožené dlouhodobou nezaměstnaností. Dále se připravuje i nový RIP „**Restart**“ zaměřen pracovníky ve výpovědi v souvislosti s celosvětovou hospodářskou krizí.

VI. PROGNOZA VÝVOJE TRHU PRÁCE V DALŠÍM OBDOBÍ

VI.1 Předpokládaný vývoj ve Vašem kraji – očekávané ovlivňující celorepublikové a místní faktory.

Vzhledem ke zhoršené ekonomické situaci v ČR a existujícím problémům v odbytu výrobků a tím snižování výroby u řady firem na přelomu roku, které zatím řešili využitím § 209 zákoníku práce nebo zkracováním týdenní pracovní doby, nelze v prvním pololetí 2009 vyloučit nárůst nezaměstnanosti. Na její průběh bude mít vliv i snížená nabídka volných pracovních míst, hlavně pro uchazeče se základním vzděláním. V průmyslových a rozvojových zónách, kde v minulosti docházelo k hlavní tvorbě pracovních příležitostí, je prognóza k 30.6.2009 nepříznivá, neboť z monitoringu zaměstnavatelů (je třeba vzít v úvahu, že jen málo zaměstnavatelů v předstihu zveřejní, že budou propouštět) v těchto zónách vyplynul předpoklad vzniku 371 a zániku 828 pracovních míst. U dlouhodobějšího výhledu k 31.12.2009 se předpokládá vznik 536 a zánik 42 pracovních míst. Prognózy k pohybu pracovních míst, zvláště dlouhodobější, nelze přesně formulovat, protože se v současné době nemohou opírat o reálné vstupy. Předpovědi jsou závislé na vývoji ekonomik jak v ČR, tak v EU a ve světě. Tradičně se v nárůstu nezaměstnanosti promítne i v roce 2009 příchod nových absolventů na trh práce po skončení školního roku a koncem roku ukončování sezónních prací.

Pozitivní efekt se očekává od započetí sezónních prací a navrhovaných protikrizových opatření vlády, která by mohla zapůsobit na zaměstnavatele při rozhodování o snižování počtu zaměstnanců. V oblasti aktivní politiky zaměstnanosti bude tvorba pracovních míst pro umístění uchazečů z rizikových skupin realizována v rámci nástrojů APZ a to financováním jednak ze státního rozpočtu, z Národních individuálních projektů, z Regionálních individuálních projektů spolufinancovaných z ESF v rámci OP LZZ a v rámci znovu otevřeného OP RLZ. Stejně jako v minulosti, bude realizace APZ ovlivněna množstvím uvolněných prostředků pro úřady práce na běžný rok, s vazbou na státní rozpočet a na rozpočet z ESF.

VI.2 Nejvíce ohrožené skupiny uchazečů o zaměstnání a situace v nejohroženějších mikroregionech

Hlavní skupinou uchazečů budou i nadále dlouhodobě evidovaní uchazeči, uchazeči nad 50 let věk, uchazeči se ZP a především nekvalifikovaní uchazeči se základním vzděláním. Skupinu mladých uchazečů do 25 let⁶ je možno označit také za problémovou vzhledem k zastoupení na celkové nezaměstnanosti (viz. **III.3** tab.10). V posledních čtyřech letech jsme sice zaznamenávali klesající trend jejich počtu, ale koncem roku 2008 u nich došlo k nárůstu podílu na celkovém počtu uchazečů. Podíl těchto skupin, kdy ve skupině do 25 let část uchazečů tvoří absolventi a mladiství, by bez zvýšené pozornosti, hlavně pomocí realizování aktivní politiky zaměstnanosti v rámci tzv. Národního individuálního projektu (dále NIP), spolufinancovaného ESF a využitím klasických nástrojů APZ, narůstal.

VI.3 Dvě varianty možného vývoje nezaměstnanosti

Předpokládané varianty možného vývoje nezaměstnanosti jsou uvedeny v následující tabulce. Optimistická varianta počítá s tím, že se v průběhu roku 2009 zhoršující se situace v nezaměstnanosti, započatá vlivem dopadů světové „ekonomické krize“ na ekonomickou situaci v ČR koncem uplynulého roku, zpomalí nebo dokonce zastaví především vlivem sezónních prací. Pesimistická varianta bere v úvahu především fakt, že se nezlepší situace na trhu práce, kdy někteří zaměstnavatelé v důsledku dočasného omezení odbytu jejich výrobků nebo omezení poptávky po

⁶ Od 1.1.2009 v důsledku novely § 33 ZOZ bude nově věnována zvýšená péče při zprostředkování fyzickým osobám do 20 let věku

jimi poskytovaných službách, neobnoví utlumený nábor nových pracovníků. Také připouští možnost hromadných propouštění a eventuálního zániku firem a pracovních míst.

Tabulka 22 - Předpokládaný vývoj nezaměstnanosti v dalším období

očekávaný stav k	mírnější varianta			pesimističtější varianta		
	počet evidovaných uchazečů celkem	z toho dosažitelní	MN v %	počet evidovaných uchazečů celkem	z toho dosažitelní	MN v %
30.6.2009	51 950	49 650	11,57	55 750	53 500	12,47
31.12.2009	56 000	53 900	12,56	61 600	59 550	13,88

VII. DOPORUČENÍ

Přidělení prostředků na realizaci nástrojů APZ úřady práce

Aktivní politika zaměstnanosti je obecně vnímána kladně a má prokazatelnou úspěšnost. Pro maximální využití je potřebné zajistit průběžné informování úřadů práce o všech podstatných skutečnostech týkajících se realizace Národních individuálních projektů a Regionálních individuálních projektů v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Současně s vydáváním nových právních předpisů vydávat včas i metodické pokyny, dbát na jejich srozumitelnost, přesnost, jednoznačnost a také na to, aby je bylo možno bez problémů aplikovat při běžné činnosti úřadů práce. Rovněž průběžně informovat úřady práce o výsledcích ukončených kontrol finančních úřadů a finančních ředitelství, zejména o porušení rozpočtové kázně a doporučit správný postup při realizaci APZ. Odpovídat včas na písemné a e-mailové dotazy ÚP týkající se záležitostí, které je nutné bezodkladně vyřídit, dotazy ÚP a odpovědi SSZ MPSV ihned zveřejňovat na IntraWebu Integrovaného portálu MPSV.

Informační systém Okpráce

Zajistit správnou funkčnost jednotlivých modulů v informačním systému Okpráce, chyby a nedostatky odstraňovat co nejrychleji, provádět včas aktualizace související se změnami právních předpisů. Dále do Okpráce zapracovat možnost statistického sledování vydaných správních rozhodnutí a usnesení v modulu Evidence a PvN a v modulu Statistika.

Sociální zabezpečení (Legislativa)

Pokračovat ve změnách právních předpisů o sociálním zabezpečení, které část evidovaných uchazečů o zaměstnání nemotivují k nástupu do práce, ale spíše podporují pasivní způsob života „na dávkách“.

Poskytování příspěvků na podporu zaměstnávání OZP (§ 78 ZoZ)

Zrušit § 78 ZoZ a zvýšit podporu opravdových chráněných pracovních dílen. Tento paragraf vede k účelové koncentraci OZP v určitých firmách, které stavějí svoji „prosperitu“ pouze na těchto příspěvcích. Máme zde případy, kdy tito zaměstnavatelé nechtějí od zaměstnaných TZP prakticky žádnou práci a o příspěvek se s nimi „dělí“. I EU je doporučováno OZP „rozptylovat“ a začleňovat do běžného pracovního prostředí. Smysl mají pouze CHPD, kde jsou upravená pracoviště, dle charakteru postižení a kde je speciální pracovní režim, který respektuje i odlišnou mentalitu OZP. Jako kompenzaci ke zrušenému §78 navrhujeme zvýšení stávající daňové úlevy za zaměstnání OZP každému zaměstnavateli, který zaměstná další OZP nad povinná 4 %.